

ΑΝΑΘΥΜΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

MΕΣΑ εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν σιωπηλὴν ἀφοσίωσιν τῆς στοργῆς τελεῖται ἡ ἱερὰ κατεργασία τῶν ἠθικῶν χαρακτήρων. Καὶ ὅπως εἰς τὴν βιομηχανίαν, μόχθος καὶ ἰδρὼς ὑπολανθάνει ὑπὸ τὸ ὠραῖον ὕφασμα, τὸ ἀραχνουφές ὑφαντικὸν ποίημα, ὁμοίως ἡ καλὴ ἀνατροφή, ἀληθὲς καλλιτέχνημα, ὑποκρύπτει μυριάς θυσίας καὶ αὐταπαρνήσεις τῶν φιλοτεχνούντων αὐτήν. Ἀναφέρονται μητέρες καὶ πατέρες, οἵτινες ἀπέσπασαν ἡρωϊκῶς ἀπὸ τῆς ὑπάρξεώς των ἐλαττώματα ἀπὸ μακροῦ ἐρριζωμένα, διὰ νὰ παράσχουν ἑαυτοὺς ἄμωμον ὑπόδειγμα εἰς τὰ τέκνα των.

Ἄλλὰ δυστυχῶς ὅ,τι κάμνει ἡ οἰκία τὸ κρημνίζει πολλάκις ὁ δρόμος.

Ὁ δρόμος!

Δὲν εἶνε κανενὸς κτῆμα καὶ ἀνήκει εἰς ὅλους.

Chacun en a sa part et tous l'ont tout entier

ὅπως εἶπεν ὁ Βίκτωρ Οὐγγὼ διὰ τὴν μητρικὴν καρδίαν.

Μερικὰ ὄντα μεταχειρίζονται τὸν δρόμον ὡς ἂν ἦτο ἰδικὸς των ἀποκλειστικῶς ἀπλώνουν εἰς αὐτὸν τὴν θρασύτητά των ὡς ἀπόλυτοι κύριοι. Ἀνακινοῦν τὸν ἠθικὸν βόρβορον ὅστις ὄζει δυσωδέστερον ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ ἐκπέμπει ἀναθυμιάσεις δηλητηριαζούσας τὴν ψυχὴν. Δὲν σέβονται τὰς λευκὰς τρίχας τοῦ διερχομένου γέροντος, οὔτε τὴν αἰδῶ τῆς σεμνῆς κόρης, οὔτε τὴν ἀθωότητα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ.

Κάποτε πρέπει καὶ μέσα εἰς αὐτὰς τὰς οἰκίας μας νὰ στουμπῶνωμεν τ' αὐτιά μας ἢ νὰ κλείωμεν τὰ μάτια μας διότι δὲν ἀρκεῖ νὰ κλείωμεν μόνον τὰ παράθυρά μας.

Ἔνας φίλος μου, μοῦ διηγήθη τὸ ἐξῆς ἐπεισόδιον :

— « Ἐκαθήμεθα εἰς τὸ τραπέζι, ἡ γυναῖκά μου, αἱ δύο θυγατέρες μου, οἱ δύο μικροὶ υἱοί μου καὶ ἐγώ. Ἦτο μεσημέρι· ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸν παράθυρον τῆς τραπεζαρίας ἤρχετο ἐλαφρὰ αὖρα κ' ἐδρόσιζε κάπως τὴν μεσημεριανὴν ζέστην. Ἦσυχία ὀλόγυρα. Ἦμεθα εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ φαγητοῦ. Δὲν ἐλέγαμεν τίποτε.

Ἐξαφνα ἀπὸ τὸν δρόμον, ἐτάραξε τὴν ναρκωμένην σιωπὴν καὶ ἔφθασεν ἕως ἡμᾶς μία βραχνὴ ὕβρις. Μία ὕβρις τόσον γυμνὴ ὥστε δὲν ἐχρειάζετο διαφθορὰν διὰ νὰ ἐννοηθῇ· εἰσήρχετο καὶ εἰς τὸ ἀθώοτερον αὐτί. "Ὅλοι ἐταράχθημεν. Τὸ βλέμμα μου ὀρμεμφύτως διεσταυρώθη μὲ τὸ βλέμμα τῆς γυναικὸς μου. Αἱ δύο κόραι μου ἔσκυπταν μὲ ἐντροπὴν εἰς τὰ πινάκιά των· τὰ δύο ἀγόρια μου μὲ παρατηροῦσαν ἀκίνητα, μὲ βλέμμα φοβισμένον ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς κακοηθείας.

— Κλειῖτε τὸ παράθυρον! ἐφώναξα ἔξαλλος εἰς τὴν ὑπὲρ-
ρέτριαν.

Ἐφώναξα διότι εἶχα ἀνάγκην νὰ φωνάξω, διὰ νὰ μὴ πνιγῶ ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν. Ἡ φωνὴ ἤμποροῦσε νὰ ἔμβη καὶ ἀπὸ τὸ κλειστὸν παράθυρον· καὶ ἔτρεμα νὰ μὴν τὴν ξανακούσω!..

Τί; ἔλεγα μὲ τὸν νοῦν μου, ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν μου εἶνε εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πρώτου καθάρματος, τὸ ὁποῖον περνᾷ κάτω ἀπὸ τὰ παραθυρά μου!

Κανεὶς μὴ μοῦ εἶπῃ ὅτι οἱ βρωμεροὶ λόγοι δὲν ἤμποροῦν νὰ βλάψουν τὰς ἀθῶας καρδίας, ὅτι ἐξατμίζονται μέσα εἰς τὴν ἀγνὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς ἀνατροφῆς των, ὡσὰν μερικαὶ ὄσμαι, ἀπὸ τὰς ὁποίας παρερχόμεθα γρήγορα κλείοντες τὴν μύτην μας.

Ἡμεῖς οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχομεν τέτοιαν φοβερὰν εὐθύνην ἐνώπιον θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀγωνιζόμεθα νὰ βάλωμεν μέσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδιῶν μας ἀρχὰς ἠθικῆς, διὰ νὰ καταφεύγουν εἰς αὐτάς, ὡς εἰς θησαυρισμένας οἰκονομίας, εἰς τὰς στιγμὰς τῆς ἀνάγκης, εἰς τὰς δυσκόλους ὥρας τῆς ζωῆς; Καὶ θέλεις νὰ μὴ φοβούμεθα ὅτι αἱ αἰσχυραὶ ἰδέαι, καὶ ἂν δὲν ἔδωκαν διαφορετικὴν τροπὴν εἰς τὰς διαθέσεις καὶ εἰς τὴν θέλησίν των, καὶ ἂν δὲν ἤμπόρεσαν νὰ μεταδώσουν τὴν σαπίαν των, δὲν θ' ἀνακινήθοῦν μέσα εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὰς στιγμὰς τῆς ἠθικῆς διαταράξεώς των κατὰ δὲν θ' ἀναβῇ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὅ,τι λησμονημένον μένει εἰς τὴν ὑποστάθμην;»

Αὐτὰ μοῦ ἔλεγε μὲ πόνον ὁ φίλος μου.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς προφορικῆς ἀχρειότητος ἔχομεν καὶ τὴν γραπτὴν. Scripta manent, βλέπετε. Ἐπιγραφὰὶ μὲ μεγάλα γράμματα φωνάζουν ἀδιάκοπα ἀπὸ τοὺς τοίχους βρωμερὰς ἐννοίας· μὲ μίαν λέξιν ἀποκαλύπτουν βδελυρὰ πράγματα. Καὶ τὸ βλέμμα προσπίπτει ἀκουσίως, ἀνυπεράσπιστον, καὶ ἡ ἀθώότης πληγώ-
νεται ὡς ἐξ ἐνέδρας. Ἡ κακοήθεια σὲ κυνηγεῖ κατὰ πόδας, εἰς τοὺς δρόμους, ἕως μέσα εἰς τὸ σπίτι σου, ἐκβιάζει τὸ ἀσυ-
λὸν σου.

Ἄν ρίψη κανεὶς πέτραν κατὰ τῆς ὑάλου τῶν παραθύρων τι-

μωρεΐται· ἂν ἐκσφενδονήσῃ ὕβριν ἢ ὁποῖα νὰ κτυπήσῃ ἕως μέσα εἰς τὰς ψυχὰς μένει ἀτιμώρητος.

Δὲν εἶνε ἀξία θαυμασμοῦ ἡ πολιτεία, ἢ ὁποῖα φροντίζει διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὑάλων τῶν παραθύρων μας καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ψυχῶν.

Παρακολουθῶ μὲ ἐνδιαφέρον τὰ δικαστικὰ τῶν ἐφημεριδῶν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ εἶδα κανένα νὰ καταδικασθῆ διότι προσέβαλε τὰ δημόσια ἤθη. Ἀλλὰ ἡ Πολιτεία φαινομένη ἐπιεικῆς εἰς τοὺς κακοὺς δείκνυται ἀστοργος πρὸς τοὺς καλοὺς. Ἡ γαλλικὴ ἐθνοσυνέλευσις ἐθέσπισεν ὅτι «ἡ ἐλευθερία ἐνὸς πολίτου τελευτᾷ ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία ἐτέρου πολίτου.» Λοιπὸν ἡ ἐλευθερία τῶν καθαρμάτων πρὸς ἀνακίνησιν τοῦ βορβόρου διὰ τῆς γλώσσης των πρέπει νὰ σταματᾷ ἐκεῖ ὅπου ἀρχίζει ἡ ἐλευθερία τῶν ἐντίμων ἀνθρώπων διὰ ν' ἀναθρέψουν τὴν οἰκογενεϊάν των.

A. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΗΣ

ΣΧΟΛΙΑ ΕἰΣ ἘΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΣΑΤΑΝΑ

Ἡ ὁ περὶ γλωσσικοῦ ζητήματος ἐπιγράμμα τοῦ Σατανᾶ τὸ δημοσιευθὲν ἐν τῷ Ἡμερολογίῳ τούτῳ πέρυσι, εἶνε ἐκ τῶν ἐπιτυχῶν αὐτοῦ ἐπιγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουν δικκίωμα εἰσόδου καὶ πολιτογραφήσεως ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Ὅταν τὸ σκῶμμα ἦνε εὐφύες, μειδιᾷ ἐκ τῶν πρώτων ὁ σκωπτόμενος. Δὲν ἐμειδίασε; Τότε ὑπάρχει κάπου ἔλλειψις εὐφύας, καὶ τίθεται μοιραίως τὸ δίλημμα: τίς ὁ πάσχων τὴν ἔλλειψιν ταύτην, ὁ σκωπτόμενος ἢ ὁ ἐπιγραμματοποιός;

Εὐτυχῶς δι' ἐκεῖνο δὲν προεβλήθη τὸ δίλημμα· διότι καὶ μαλλιαροὶ καὶ κουρεμένοι οὐ μόνον ἐμειδίασαν ἀλλὰ καὶ ἐγέλασαν γαργαλισθέντες ὑπὸ τοῦ πνευματώδους ἐπιγράμματος, ὅπερ ἀναδημοσιεύω ἐνταῦθα μετὰ σχολίων· διότι ἔχω νὰ φέρω ἐπ' αὐτοῦ διπλὴν παρατήρησιν.

Μαλλιαροὶ καὶ κουρεμένοι.

Κ' οἱ δυὸ τραβοῦνε τὸ σχοινὶ καθεὶς ἀπὸ μιὰν ἄκρα· ὁ ἓνας μὲ πολλὰ μαλλιά, κ' ὁ ἄλλος μὲ φαλάκρα· καὶ τέντωσε ἓνας ἀπ' ἐδῶ καὶ τράβα ὁ ἄλλος πέρα, κουρέλιασαν τὴν γλῶσσα μας σὰν τὴν κακὴν τοὺς μέρα, ἐκεῖνος κεκαρμένος χρῶ κ' αὐτὸς καρηκομῶν, θέλει τὸν γάϊδαρο ὁ ἓνας ζῶ κ' ὁ ἄλλος τὸν θέλει ζῶν.